

הסדרי נגישות

מידע זה ניתן באדיבות:

הספרייה של **מחנכים**
המרכז לטכנולוגיה חינוכית

עזרה

עמוד הבית

עמוד הבית < מדעי החברה < **תקשורת**
עמוד הבית < אחר < **חינוך גופני וספורט**

תקציר

על יחסי הגומלין בין הטלוויזיה והספורט התחרותי. כמעט כל ענפי הספורט שינו את פניהם ואת חוקי המשחק כדי להתאימם לדרישות המדיה. ענפים שלא הצליחו להסתגל לדרישות עומדים בפני סכנת היעלמות.

משולש מנצח: ספורט, טלוויזיה, כסף

מחבר: ד"ר גלעד ויינגרטן

הטלוויזיה והספורט התחרותי כמו נולדו זה למען זה, והקשר ביניהם מתחזק מדי יום. כמעט כל הענפים שינו את פניהם ואת חוקי המשחק כדי להתאימם לדרישות המדיה, ובכדורעף נרשמה מהפכה ממש. ענפים שלא הצליחו להסתגל לדרישות עומדים בפני סכנת היעלמות.

התפתחות יחסי הגומלין בין הטלוויזיה לספורט התחרותי, בשני העשורים האחרונים, קשורה באופן ישיר לשני תהליכים מקבילים: האחד, הפיכתו של הספורט מעיסוק עממי-חובבני ומקומי למקצועני-מסחרי וגלובלי; והאחר, הכרתה של הטלוויזיה שספורט אינו רק אירוע חדשותי אלא אמצעי בידורי ממדרגה ראשונה ובעל כוח משיכה שאין שני לו. כל מה שנדרש כדי לקשור את הקשר בין טלוויזיה לספורט היה קיים גם קודם לכן, אבל צריך היה לחכות לדמויות המתאימות ולהתפתחות הטכנולוגית כדי להדק אותו סופית.

כמו בעולם הרחב, גם בישראל התפתחה סימביוזה בין הספורט לטלוויזיה. אותם דברים שהשפיעו על התפתחותה בעולם פעלו גם בישראל, בקנה מידה קטן הרבה יותר. נכון שהספורט הוא עדיין בן חורג, זניח יחסית, בתרבות הכללית בישראל, אך מהיותו קשור לספורט העולמי, מבחינה ארגונית בינלאומית ומקצועית, הוא אינו יכול להתעלם מהתמורות החלות בו בהשפעת הטלוויזיה, וחייב להתאים עצמו אליהן בקפדנות.

כונת מאמר זה אינה לעסוק בהתפתחות הנישואים המאושרים ועתירי האינטרסים בין הספורט לטלוויזיה, אלא להתמקד בהשפעות ההדדיות הנובעות מהם והמשפיעות על כל צד בחי' היומיום שלו. וכמו בכל חתונה מוצלחת, גם כאן, כל שותף מודע לנדרש ממנו כדי לשמור על הברית. תפקידו של הספורט להביא לאקרן את ההצגה האיכותית, המעניינת והמרתקת ביותר, ועל הטלוויזיה לספק את הממון, שעות השידור ואמצעי הצילום וההפקה המשוכללים ביותר.

* * *

כדי להמחיש כיצד הדברים קורים במציאות, הנה כמה דוגמאות מהמשחקים האולימפיים של סידני 2000. כמו לקראת כל המשחקים מאז 1992, הוקמה כשנתיים לפני פתיחת המשחקים רשת שידור מיוחדת איכותית במיוחד (sobo), לצורך הפקת השידורים האולימפיים בשביל רשתות הטלוויזיה שרכשו את זכויות השידור במדינותיהן. 3500 עובדים גויסו למשימה, בהם מקצוענים מרשתות שידור ברחבי העולם, לפי כישוריהם וניסיונם המוכח בשידורי ספורט, כגון הפקה, צילום, מומחיות בענף וכיו"ב. sobo, בהנהגתו של הספרדי מנולו רומרו, המכהן בתפקיד מאז ברצלונה 1992, הצליחה לרכז את אמצעי הצילום האיכותיים ביותר, כולל מצלמות, אולפנים קבועים וניידים, אמצעי תחבורה ונייד, כדי להעביר את השידורים ל-220 מדינות וטריטוריות בכל קצוות תבל. בסך הכל הפיקה sobo 3400 שעות שידורי ספורט, 400 שידורים יותר מהמספר שהופק ארבע שנים קודם לכן באטלנטה.

כאלף מצלמות חדשות נידו ופעלו באתרים האולימפיים, במקומות אסטרטגיים שהוכנו מראש, לרבות מנופים מיוחדים, מסוקים, מגדלים ופיגומי צילום, כדי לא להחמיץ חלילה התרחשות ספורטאית או אירוע צבעוני הקשור בה. ממרכז השידורים שהוקם במיוחד ליד האיציטדיון המרכזי פעלו בכל יום יותר מאשר 10,000 אנשי תקשורת. כל האימפריה הזאת הוקמה לצורך 16 ימי המשחקים והיא נגזזה למחרתם. מקניית זכויות השידור התקבלו 1350 מיליוני דולר, מהם 705 מיליון של nbc בעד זכויות השידור בארה"ב ועוד 350 מיליון דולר של ארגון השידור האירופי ebu.

בסידני 2000, יותר מאי פעם בעבר, היתה רשת sobo מעורבת בתכנון הממשי של המשחקים ובעיצובם הוויזואלי. המלצותיה נפלו לרוב על אוזן קשבת. באיצטדיונים, בבריכות, באולמות ובמגרשים היו תחרויות ברמה הגבוהה והמרגשת ביותר. השידורים נצפו על ידי 3.5 מיליארד בני אדם, 90% מפוטנציאל הצפייה העולמית בטלוויזיה, מספר שאין דומה לו בשום תחום ועניין מלבד באירועי ספורט גלובליים. את האיצטדיונים איכלסו במשחקים 11 מיליון רוכשי כרטיסים.

את הקשרים בין הספורט לטלוויזיה ניתן לאפיין ביתרונות ובחסרונות שכל צד משפיע על רעהו. להלן כמה יתרונות:

הספורט מספק לטלוויזיה שעות שידור מעניינות וכתוצאה מכך מוקמות, חדשות לבקרים בעולם, רשתות שידור המתמחות בשידורי ספורט. כמו כן נרשמת כל העת עלייה בנפח תוכניות ספורט ברשתות מרכזיות בעולם. שהרי שידורי הספורט קשים פחות להפקה מתוכניות בידור פופולריות אחרות. אין צורך בכתיבת תסריטים, בביום, בתפאורות, בליהוק שחקנים, האכלתם, הלנתם, הלבשתם. צריך רק לשפץ קלות את הקיים, לבוא עם המצלמות, להציב במקומות המתאימים ולצלם.

הספורט מספק לטלוויזיה כל מה שהיא אוהבת: מתח, הפתעות, דינמיות, ריגושים, אסתטיקה. למעשה, הספורט מספק את המכנה המשותף הרחב ביותר של הכפר הגלובלי. הרווחים הכספיים אינם מאחרים לבוא.

בעקיפין, דוחף הספורט את הטלוויזיה להשתפר ולהתמקצע בטכניקות צילום והפקה, בשידור ובפרשנות. טכניקות צילום חדישות מתחומים אחרים (לויינים) מועברות מיד למגרש הספורט, וניכרת עלייה מתמדת במספר המצלמות המתוחכמות והיקרות: מצלמות גירוסקופיות, דיגטליות, תת מימיות, פריסקופיות, ממוזערות.

בנוסף לרווחים הכספיים הישירים של הרשת מפרסומות בעת שידור, בונה לעצמה רשת שידור ספורטית תדמית נאותה וקהל צופים נאמן. רשת cbc האמריקאית, למשל, אינה תמיד בטוחה ביכולתה להחזיר את סכומי העתק שהיא משלמת לרכישת זכויות השידור האולימפיות, בעיקר אם המשחקים מתקיימים ביבשות מרוחקות, אבל היא מייחסת חשיבות עליונה לבניית תדמיתה כרשת השידור האולימפית של ארה"ב ולגיבוש קהל צופים מגוון ונאמן, שימשיך לצפות בתוכניותיה גם לאחר סיום המשחקים.

אך יש גם חסרונות לקשר בין ספורט וטלוויזיה. עומס רב מדי של שידורים מוריד בהכרח את הרמה, ועלול לגרום לשובע ולבריחת צופים. העלייה המסחררת וחסרת ההיגיון במחירי זכות השידור הספורטיבי עלולה להוביל לפשיטות רגל מחמת אי היכולת להחזיר את ההשקעות. הקונצרן הגרמני קירש-מדיה, למשל, שהקיץ את מחירי שידורי מונדיאל 2000 פי שמונה, קרס עוד לפני תחילת השידורים. ירידה צפויה גם בסכומים שיוכלו רשתות הטלוויזיה בישראל לשלם בעד שידורי הכדורגל/כדורסל בעונה הבאה.

להמחשת נקודה זו ראוי לציין, כי מאז 1970 קפצו מחירי זכויות השידור של הפוטבול האמריקאי מ-185 מיליון דולר בשנים 1973-1973 לכדי 17.6 מיליארד דולר בשנים 1998-2005. זכויות שידור ליגת nba עלו מ-88 מיליון בעונות 1983-1987 לכדי 2.62 מיליארד בעונות 1998-2002. זכויות שידור של מונדיאל 2002 נרכשו, כאמור, על ידי חברת קירש-מדיה בסכום של 789 מיליון דולר, לעומת 97 מיליון ארבע שנים קודם לכן בצרפת.

בנוסף לזה, הרדיפה אחרי רייטינג גבוהה מובילה להדגשת יתר של סממנים מושכי קהל כמו תוקפנות ואלימות בשידורים, על חשבון אלמנטים חינוכיים, מקצועיים וספורטיביים. הרצון להרוויח כמה שיותר כסף בשידורי הספורט גורם להפסקות רבות וארוכות מדי לשידורי פרסומות ופוגע בשטף וביפי השידורים. בניית זמן השידור האקטואלי של פתיחת המשחקים האולימפיים בברצלונה 1992 מתברר שרשת abc, הזכיינית האמריקאית, שיבצה לא פחות מ-62 דקות פרסומות לתוך 190 דקות השידור של הטקס.

באחרונה אנו עדים להתפתחות נוספת: שידור אירועי ספורט רק כשנגמרות הפרסומות, לעומת מצב שבו שידור פרסומות רק בהפסקות פעילות על המגרש. לפני כשנתיים צפית במשחק כדורגל אמריקאי בין שתי אוניברסיטאות מובילות, ששודר מחוץ לחוף. בין שופטי המשחק היה "שופט" נוסף, לבוש לבן, שניצב על הקווים מחובר לאולפני השידור. תפקידו היה לסמן בידו לשחקנים מתי מותר ומתי אסור להם לשחק. כלומר, הוא התיר להם להתחיל במהלך פוטבול רק כשהסתיים מקבץ הפרסומות. משך המשחק הוכפל, ו-80 אלף הצופים קיבלו זאת כמובן מאליהם.

* * *

הטלוויזיה משפיעה על דמות הספורט עצמו, איכותו והתנהלותו. גם כאן יש לכך היבטים חיוביים, לצד הבעיות. באמצעות שידורי הטלוויזיה זוכה היום הספורט לחשיפה ציבורית חסרת תקדים בגודלה, המתבטאת הן בזמן שידור והן במספר הצופים. מספר צופי הספורט בטלוויזיה גדול עשרות מונים ממספר הצופים במגרשי הספורט. במונדיאל 1998 בצרפת היו במגרשים בסך הכל 2.5 מיליון צופים, ובטלוויזיה נספרו לא פחות מ-37 מיליארד צופים מצטברים. כלומר, יחס של 1:150,000. חשיפה מעין זו מזרימה לספורט סכומי עתק המשמשים אותו לקידום מקצועי, שיפור המחקר הספורטיבי, קידום המתקנים. סביר להניח כי יש גם קשר הדוק בין מידת החשיפה הטלוויזיונית של צעירים לספורט וכוח המשיכה לעסוק בו, מתוך הזדהות ושאיפה להידמות לכוכבים.

הטלוויזיה גם תורמת לשינויים חיוניים בהתנהגות ספורטאים, מאמנים ובעלי תפקידים אחרים בספורט. הידיעה שהם מצולמים וחשופים לעין מחייבת את הספורטאים לנהוג היטב כדי ליצור לעצמם תדמית חיובית. בגלל החשיפה בטלוויזיה החלו ספורטאים צמרת לשפר את כושר הביטוי שלהם, בקורסי הדרכה מיוחדים, ולקבל יעוץ מקצועי על מראם החיצוני, כדי "להופיע טוב", למשוך תשומת לב חברות מסחריות, ולזכות בחוזי פרסום שמנים. בשנת 1998 היו רווחיו של הכדורסלן מייקל ג'ורדן 78 מיליון דולר, מהם 40 מיליון מפרסומות ומקידום מוצרים מסחריים. בשנת 2001 הרוויח טייגר וודס (גולף) 90 מיליון דולר, מהם 60 מיליון מפרסומות ומקידום מכירות.

הטלוויזיה גם הפכה את הספורט לדינמי, צבעוני ואטרקטיבי יותר, תוך שהיא דואגת לסלק ממנו אלמנטים משעממים וארוכים מדי, ומשנה חוקים מסובכים לציבור שאינו מתמחה בספורט. הטלוויזיה הפכה את הספורט לתעשייה מודרנית תוססת ולעסק משתלם המפרנס מגוון גדול של בעלי תפקידים. ביניהם שחקנים, מנהלים, רופאים, פסיכולוגים, ביומכניסטים, עורכי דין, סוכנים, מנהלי תחרויות, שדרנים ופרשנים.

כאמור, לטלוויזיה יש גם השפעה שלילית על הספורט. כך למשל, ענפי ספורט נטולי רייטינג טלוויזיוני נמצאים בשלב זה או אחר של הכחדה. הם אינם משודרים, נוער מוכשר אינו נמשך לעסוק בהם וקופתם מתרוקנת. הדרישות המוכתבות לספורט על ידי הטלוויזיה גם גורמות לעומס פיזי ונפשי גדול מדי על הספורטאים, דבר העלול לגרום לפציעות תכופות ולקיצור הקריירה.

בגלל חוזי הפרסום עם חברות מסחריות נאמנותו של הספורטאי, שהיתה נתונה בעבר לאגודתו ולמדינתו, עוברת לחברה המפרסמת ומפרנסת אותו. לא עוד הגאווה המקומית או הלאומית שבייצוג ספורטיבי, אלא נאמנות, מתוך תלות, למערכת הכלכלית המאמצת את הספורטאי כמקדם מכירותיה.

במוקדם או במאוחר, כסף גדול מוביל להשחתה ולהתנהגות ספורטיבית בלתי הולמת (ניצחון בכל מחיר, שימוש בסמים אסורים).

מסחור הספורט והפיכתו לעסק מכניס שינה מהותית גם את דמות מנהיגיו ומוביליו. מדור מנהיגים שרשימת הישגיהם שלהם היה בתחום הספורטיבי והאידיאולוגי, עבר הספורט לגיוס מנהיגים מרקע עסקי, פיננסי ותקשורתי. היום, בקיאות בניהול, משא ומתן וגיוס אמצעים כספיים חשובים יותר מעבר ספורטיבי וחשיבה ספורטיבית-מקצועית.

* * *

בשנים האחרונות אין עוד ענף ספורט שלא שיפץ עצמו לטובת השידור הטלוויזיוני. יש ענפים שהשתנו יותר ויש שהשתנו פחות, לרוב ביחס הפוך למידת הפופולריות העולמית או המקומית שלהם. ענף כמו כדורגל עבר שינויים מזעריים בהשוואה לענף הכדורעף, וענפים כמו גולף וטניס השתנו הרבה פחות בהשוואה לשחייה וג'ודו.

השינויים היו בשני מישורים: ארגון התחרות וחוקי המשחק. כך או כך המוטיבציה שהניעה את הספורט לשינוי נבעה תמיד מהרצון להופיע בתדירות גבוהה יותר בטלוויזיה, כדי למשוך ספונסרים ולמלא את הקופה בחוזים כספיים ארוכי טווח. להלן כמה דוגמאות:

שחייה. ככלל, הטלוויזיה לא אוהבת את הענף הזה. הקצב איטי מדי, לא רואים את פני השחיין וקשה להזהדות עם המאמץ שהוא משקיע והרגשות שהוא מביע. בהשפעתה הישירה של הטלוויזיה נעלמו אט אט ה"רגעים המתים" של התחרויות, כמו גמר התנחומים (מקום 9-16) שבו השתתפו שמונה השחיינים שלא העפילו לגמר האמיתי. למשחים של חצאי גמר מרתקים, בכל המרחקים עד 200 מטר, התווספו משחים מלהיבים למרחק 50 מטר. הוגבלה השחייה מתחת למים, ומותרת רק הזנקה אחת למשחה, כדי לא לבזבז זמן שידור יקר ולשעמם את הצופים בבית.

התעמלות. הטלוויזיה לחצה לבטל את תרגילי החובה המונוטוניים. בתחרויות היום מתבצעים רק תרגילי רשות שמוענק בהם בונוס על וירטואוזיות ומקוריות. נוספה צבעוניות בביגוד ובמכשור, נבנו תבניות חדשות של תחרות וגם השיפוט הסובייקטיבי והשערורייתי, שהיה בעבר חלק בלתי נפרד מהענף, נעשה אלקטרוני, מהיר וחשוף יותר.

אתלטיקה. ממש באחרונה הוכנס, בלחץ הטלוויזיה, שינוי מרענן בחוק הזינוק. בכל הריצות מותרת רק פסילה אחת לריצה. מי שפוסל בזינוק השני מורחק מן התחרות. זכורות לי ריצות 100 מטר בתחרויות אולימפיות שנספרו בהן שבעה זינוקים פסולים עד ליציאה לריצה, שגרמו לאיחור של 15 דקות בתוכנית התחרות, והארכת זמן השידור הרבה מעל למתוכנן.

ג'ודו. המזרן הוקטן ממאה מטרים רבועים ל-64 בלבד, גודל שמאלץ את המתחרים במגע תחרותי תכוף הרבה יותר, כי אי-אפשר לברוח מהיריב... הונהגו עונשים על פסיביות בקרב, הונהג גם צבעוניות בלבוש ולוח תוצאות ברור הרבה יותר לנוחיות הקהל.

הרמת משקולות. משך הזמן להרמה קוצר באופן משמעותי: דקה אחת במקום שלוש דקות שהיו נהוגות בעבר. הונהגו תחרויות הרמת משקולות לנשים, כדי להגדיל את קהל המתעניינים במקצוע, משני המינים.

כדורסל. הונהג חוק 24 השניות בהתקפה, כדי לתמוך במשחק ההתקפי ולהגדיל את מספר הנקודות. הונהג גם פסקי-זמן של הטלוויזיה, לפרסומות.

כדורעף. מה שהתחולל בענף הזה בעשור האחרון מדגים אולי טוב מכל את הסימביוזה בין הטלוויזיה לספורט התחרותי. לכן, יוקדש לו מקום נרחב.

להוציא שינויים מזעריים, הכללים של משחק הכדורעף לא השתנו מאז תחילתה של המאה הקודמת ועד סופה כמעט. במשך עשרות שנים, רק לקבוצה שהוציאה את מכת-הפתיחה ניתן לזכות בנקודה. אם הפסידה את המכה עברה הזכות לקבוצה היריבה. קבוצה שהגיעה ראשונה ל-15 נקודות זכתה במערכה וזו שצברה ראשונה שלוש מערכות זכות (מתוך חמש) ניצחה את המשחק. כללים אלה ואחרים הפכו את הכדורעף למסובך מדי לצופי הטלוויזיה, ארוך, וגרוע מכל, לבלתי ניתן לחיזוי מבחינת משך הזמן. טלוויזיה מסחרית אינה יכולה להקציב משך זמן בלתי מוגדר גם למשחקים פופולריים הרבה יותר מכדורעף.

מאז לידתו בשנת 1895 התפתח הכדורעף מעיסוק גופני לשעות הפנאי למשחק בעל אופי תחרותי ברמה בינלאומית. ב-1964 הצטרף הכדורעף למשחקים האולימפיים (גברים ונשים), ואף היה לאחד המוקדים החשובים והמרתקים שלהם. שיטות האימון והיכולת הוורטואוזית של השחקנים התפתחו עם השנים, אך באופן פרדוקסלי, החלו לפגוע ביופי ובשטף שלו. בגלל היכולת ההתקפית המופלאה של רוב השחקנים, גברים בעיקר, פחת באופן משמעותי מספר הפעמים שהכדור עבר את הרשת. יפי המאבק הספורטיבי נפגע, והמשחק נעשה פחות מותח. יתרה מזו, בשנים האחרונות גאתה הפופולריות של כדורעף-החופים והחלה להאפיל על הכדורעף המקורי.

צריך היה לנקוט מהלך מהיר ומהפכני כדי לא לשקוע ולהיעלם לחלוטין מהמסך הקטן. לצורך לימוד המניעים לתהליך שעבר משחק הכדורעף בשנים 1995-1999 נסקרו פרוטוקולים רשמיים של ההתאחדות הבינלאומית (FIVB) וועדות המשנה הפועלות במסגרתה. הנתונים ממסמכים אלה הראו כי המניע המרכזי לתהליך כולו קשור בהכרה הבלתי מתפשרת בצורך להתאים את המשחק לקריטריונים הבלתי כתובים של הטלוויזיה המסחרית. דהיינו: על המשחק להיות קל להבנה, דינמי, צבעוני, מפתיע, מותח ותחום בזמן ראשי הענף הבינו שהדבר החשוב ביותר לכדורעף הוא להתאים אותו למרקע. כדי להשיג זאת עליו להגביר את המתח במגרש, ליצור חוקים חדשים שיסייעו למשחק ההגנתי, כדי לשמור על הכדור זמן רב ביותר באוויר, לפשט את הכללים, להביא להפסקות ארוכות יותר בין המערכות ולאפשר לטלוויזיה שידורי פרסומות, והחשוב מכל: לקצר במידה ניכרת את משך המשחק.

1995 יכולה להיחשב תחילת תהליך השינוי. בשנה זו פורסמה תוכנית-אב שמטרתה לבנות מחדש את משחק הכדורעף, כהצגה וכבידור ספורטיבי כלל-עולמי. יו"ר ההתאחדות הבינלאומית אקוסטה הבין שהדרך להגשמת המטרה מחייבת הפחת רוח ביחסי האהבה הדועכים שבין הטלוויזיה לכדורעף. הוא גם הבין שהזמן קצר ושאיין מנוס מפרפורמות מהירות. בתחילת 1997, בהצעתו בוועד המנהל של FIVB, סקר אקוסטה את התמורות שחלו בעולם הספורט, והדגיש שלאור ההתפתחויות והצורך הגובר של הטלוויזיה בשעות שידור וכספי פרסום, חייב הכדורעף לעבור שינויים משמעותיים, ובעיקר לקצר את משך המשחק. בספטמבר 1999, שנה לפני הטורניר האולימפי בסידי 2000, הציגה ועדת השיווק את הנקודות הבאות להתייחסות ולהכרעה מיידיים:

1. על חוקי המשחק להפוך פשוטים וברורים לקהל הרחב ולתקשורת.
2. תפקיד שופט הכדורעף הוא לא לפגוע בשטף המשחק אלא לסייע לו.
3. חשוב לאשר את החוק המאשר מכת פתיחה הנוגעת ברשת אך עוברת למגרש השני.
4. יש להפחית את מספר פסקי הזמן העומדים לרשות המאמן, כי מעתה ואילך יכולים מאמנים, שלא כבעבר, לתת הוראות והנחיות לשחקנים תוך כדי המשחק.
5. יש להתיר העמדת מיקרופונים ומצלמות בתחום המשחק כדי לקלוט בשידור חי את הנחיות המאמן לשחקניו בפסק הזמן. למאמנים אין זכות סירוב לכך.
6. זמן החלפת שחקן יהיה קצר ככל האפשר.

באוגוסט 2000, בכינוס FIVB בסביליה, לקראת משחקי סידני, יכול היה אקוסטה לסכם את השינוי. הוא הדגיש שמאז ינואר 1999 נוסו החוקים החדשים במגוון תחרויות בינלאומיות ולאומיות בעולם. ועדת החוקה והשיפוט אספה את כל הנתונים והתגובות משחקנים, מאמנים, מארגנים, צופים ונציגי תקשורת. ניתוח הנתונים בדק את החוקים החדשים: כל מכת פתיחה מזכה בנקודה, שינוי שיטת הספירה, הכללת ה"ליברו", חוקים להעדפת משחק ההגנה, נגיעת כדור ברשת ממכת הפתיחה, אפשרות השימוש בכל חלקי הגוף, הנהגת כדור צבעוני, מנופח פחות, הנהגת פסקי זמן לטלוויזיה. הוכח כי החוקים האלה תרמו להצלחה מדהימה של שידורי הכדורעף בטלוויזיה.

לאור זאת החליט הוועד המנהל של FIVB לאשר פה אחד את כל ההצעות לשינויים ולהנהיגם כבר בטורניר האולימפי בסידיני. כתוצאה מכך, דיווח אקוסטה, נחתמו חוזים בין ההתאחדות הבינלאומית לכדורעף ורשתות הטלוויזיה בסך 150 מיליון דולר לשנה. התפתחות זו מוכיחה שהכדורעף עלה מדרגה והצטרף לענפים היוקרתיים ביותר. במכתב אישי שקיבלתי מד"ר אקוסטה (מאי 2001) נאמר, בין היתר, שהתאחדות הכדורעף הבינלאומית הבטיחה לעצמה תזרים מזומנים של יותר מ-500 מיליון דולר בשנה עד 2011, ושסכומים אלה גדולים פי עשרה לפחות מהנהוג לפני תחילת השינויים בשנת 1995. בין החוזים שנחתמו באחרונה היו הסכמים רב-שנתיים עם רשתות טלוויזיה מובילות, לכיסוי אירועי הכדורעף המרכזיים בעולם.

ההצלחה הכלכלית של הכדורעף נובעת מהשינויים המהפכניים בתפיסה, בארגון ובחוקת המשחק. התפתחות זו ודאי תעודד ענפי ספורט אחרים ללכת בדרך דומה, בעולם שבו

מושל "שילוש קדוש": ספורט, טלוויזיה וספונסורים. תהליך תחיית המתים שעבר הכדורעף הוא קו ההתחלה והאור הירוק לענפי הספורט האחרים.

* * *

הטלוויזיה והספורט התחרותי כמו נולדו זה למען זה, והקשר ביניהם מתחזק מדי יום. בישראל הקטנה מורגשת התלות ההדדית ביתר שאת, וניתן לומר שבגלל הטלוויזיה הפכנו ממדינה שהתעניינה במגוון ענפי ספורט, למדינה של כדורגל וכדורסל בלבד. פרט לשני ענפים אלה, הספורט מתבקש ברוב המקרים לממן את חשיפתו הטלוויזיונית. אך קופת מרבית ענפי הספורט ריקה ואין ידם משגת חשיפה כזאת. ויותר מכך: גם הערוצים המסחריים, שקיוו להרוויח לפחות משידורי הכדורגל, למדו שתקוות אינן בהכרח מתממשות. בישראל דלת-האמצעים ונטולת התודעה הספורטיבית, הטלוויזיה יצרה בתוך כמה שנים מציאות שבה ענפים אולימפיים כמו אתלטיקה, שחייה, התעמלות, כדורעף, האבקות, נאבקים על הישרדותם. ואילו הכדורגל, ובמידה פחותה הכדורסל, זוכים בעיקר הקופה הדלה.

מקורות:

ויינגרטן, ג. "הספורט הישראלי בעיתונות ובטלוויזיה" החינך הגופני והספורט. 13 - 15 אפריל 1997. ויינגרטן, "התקשורת במשחקי סידני 2000" עולם הריצה 52 - 54 ינואר 2001.

Barney, R.K. Wenn, S.R., Martyn, S.G. Selling the Five Rings, and University of Utah Press, 2002.
De Moragas M., Rivenburgh N.K., Larson J.F Television in the Olympics, John Libbey Press, 1995.
Nichols E., Moynahan P, Hall, A. Tylor J. Media Relations in Sport, Fitness Information 2002.
Schultz B, Sport Broadcasting, Focal press 2002.

ביבליוגרפיה:

כותר: משולש מנצח: ספורט, טלוויזיה, כסף
מחבר: ויינגרטן, גלעד (ד"ר)
תאריך: קיץ 2003, גליון 25
שם כתב העת: פנים : כתב עת לתרבות, חברה וחינוך
בעלי זכויות : הסתדרות המורים בישראל. הקרן לקידום מקצועי
הוצאה לאור: הסתדרות המורים בישראל. הקרן לקידום מקצועי
הערות לפריט זה: 1. ד"ר גלעד ויינגרטן ראש המגמה לתקשורת וספורט במכללה על שם זינמן במכון וינגייט, פרשן האתלטיקה של הערוץ הראשון.

החומר במאגר זה הינו לשימוש פרטי ולשימושם של מורים ותלמידים לצרכים לימודיים בלבד. אין להפיץ, להעתיק, לשדר או לפרסם חומר כלשהו מתוך המאגר, ללא הסכמה מראש ובכתב של בעלי זכויות היוצרים השונים, המצויינים בתחתית כל פריט.

סמן מאמר כחשוב

הצג פרטים דומים

העתק קטע למסמך עריכה

גרסת הדפסה

חזרה

לראש העמוד

חזרה

לראש העמוד